

BILAG C3

Christen Sørensen: ”Dansk økonomi bringer minder om optakten til finanskrisen”.

Politiken. 5.6.2024. Uddrag.

Christen Sørensen er professor i økonomi og tidligere formand for Det Økonomiske Råd.

Umiddelbart inden finanskrisen var dansk økonomi overophedet med heraf følgende store overskud på de offentlige finanser. Pengene »fossede ind«, som det blev udtrykt. Det resulterede hos mange i ønsker om større offentligt forbrug eller skattelettelser: Kort sagt en lempelse af finanspolitikken, selv om det jo ville resultere i endnu større overophedning. Og det blev følgen. Og da finanskrisen brød igennem i 2007, kom regningen for denne uansvarlige finanspolitik i de følgende år med en alt for høj ledighed og konkurser.

Situationen dengang minder om den aktuelle situation i dansk økonomi. Overophedning med heraf følgende udbredt mangel på arbejdskraft i både den private og den offentlige sektor.

Overophedningen har igen ført til overskud på de offentlige finanser. Regeringen har således opjusteret det såkaldte råderum med mere end 11 milliarder kroner. Og som det måske kunne forventes, har politikere og også dele af dagspressen igen slået på tromme for øget offentligt forbrug og/eller skattelettelser.

Hermed være ikke påstået, at det igen vil gå så galt, som det gjorde i forbindelse med finanskrisen. Dansk økonomi er i dag betydeligt bedre rustet til at imødekomme udefrakommende negative påvirkninger, bl.a. fordi vi har enorme betalingsbalanceoverskud på omkring 300 milliarder kroner om året. Og måske mindst lige så vigtigt: Især den private sektor er blevet meget bedre til at tiltrække udenlandsk arbejdskraft, hvilket har bidraget til, at overophedningen ikke er blevet endnu større. Men det betyder ikke, at overophedningen ikke resulterer i betydelige negative konsekvenser, blot på en anden måde end i relation til finanskrisen.

Det er min vurdering, at der ikke i de nærmeste år – f.eks. frem til 2030 – bliver mulighed for eller taget initiativ til at lukke hullerne i den offentlige service på bl.a. sundhedsområdet, plejeområdet, uddannelsesområdet mv. På disse følsomme områder er det ikke nok at kunne tiltrække udenlandsk arbejdskraft, idet det er nødvendigt, at de ansatte har tilstrækkelige dansk kundskaber og naturligvis også fagkundskab.

Så udmeldingerne om ekstra bevillinger til offentlig service uden konkrete forslag til at sikre den nødvendige personaletilgang på disse områder er uansvarlige, ligesom det også er tilfældet med skattelettelser, der yderligere vil stimulere til, at offentlig beskæftigelse erstattes med privat beskæftigelse. Alligevel fortsætter den åndelige fattigdom, ligesom medierne er alt for tavse om dette hovedproblem for dansk økonomi.

Jeg skal blot igen kort nævne, hvad der efter min vurdering er nødvendigt for, at den offentlige service på nøgleområder ikke yderligere forringes: Opskriv kronen, så betalingsbalanceoverskuddet reduceres med 100 milliarder kroner. Det vil frigøre over 40.000 medarbejdere fra den private sektor, og samtidig vil betalingsbalanceoverskuddet stadig være større, end EU's regler tilsiger, nemlig over 200 milliarder kroner eller godt 6 pct. af BNP.